

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők :
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

„Utánam!”

Egyre hangzik a panasz, hogy református egyházunk — egészében úgy, mint tagjaiban — folytonosan gyengül, lazul, s az összetartásnak az az ereje, mely régi jó kálvinista elődeinket összefűzte, csak itt-ott mutatkozik még, mint a multaknak ritkaság-számbamenő ereklyéje . . . Hogy a mi egyházunk hivei a szegénység és az elhagyatottság meredélyein bolyonganak, mint a pásztor nélkül levő elhagyott nyáj, s itt is, ott is — egyensúlyt veszve — lebukik a protestáns öntudat sziklacsucsáról egy-egy eltévedett lélek az alatt leleselkedő mély örvénybe: a katholicizmus vak sötétségébe. Hogy a mi kálvinista magyar népünk nem érzi már többé a református Sionhoz való mély és bensőségteljes ragaszkodásnak azt az erejét, mely az elődök ajkára még a gályák evezőpadjain is azt az éneket adta: „Térj magadhoz drága Sion! Van még neked Istened!” Hogy meggyengült a szeretet, tűnőfélben a remény, kialudni készül a hit . . . És még sok, sok panaszhang hallszik emitt-amott s az ezeken való tűnődésnek visszhangja gyanánt hallható a resignatio is: „Bizony, csak másképen, csak jobb volt régen!”

Pedig, ha a mai viszonyokkal számot vetünk; ha a kétségtelenül jelenlevő egyházi és gyülekezeti bajok igazi okait fürkészsük, épen nem a szegénység, nem is az egyházhoz való ragaszkodás és szeretet köteleinek meglazulása sőt még nem a jövőbe vetett hitnek és reménynek meggyengülése, vagy az egyes tagok egymással szemben való bizalmatlansága, széthúzása a valódi ok, nem ez okozza a mi jelentékeny veszteségeinket. Hiszen egyházunk tagjai

ma is áldozatrakészek; ma is szeretettel csüggenek egyházunk javán és előhaladásán; a Hegyi Mihálynék és még annyi sok buzgó egyháztagunk az Istentől nekik osztályrészül juttatott szellemi és anyagi javakkal buzgón munkálják az egyház előhaladását. Az okot, a valódi forrását a bajoknak másutt kell keresnünk. Ez nem más, mint a tanácstalanság, a veszteglés mindenütt. A panaszok kétségkívül tulzottak, sőt legnagyobb részben minden alapot nélkülöznek. Az igazság az, hogy bár készen áll a sereg, nem tudja, hogy merre menjen az ütközetre. Természetes, hogy itt csupán csak a tanács, a szó nem sokat használ. Tenni, cselekedni kell okvetlenül. Mert abban a nagy munkában, melyre az Ur elhívta az ő kálvinista népet, minden egyes tagnak nagyon fontos hivatása van. Gondolja mindenki azt, hogy épen az ő munkája a legfontosabb, a melynek elhanyagolása esetén az egész egyház sinylük. Ne azt mondjuk, hogy: „előre!”, hanem azt, hogy: „utánam!” Sok, nagyon sok a munkatér, nagyon különböző a kör; de hiszen a mi tehetségeink is nagyon különbözők s épen ebben nyilatkozik az isteni bölcsességnek felséges volta, hogy a mi háztartásunkban minden egyes családtag megtalálja a maga illő foglalkozását.

És ma jobban nyílik tér a munkálkodásra, mint régen, ezelőtt. Ma a szélesen kifejtett egyházszerkezet, az egyháztagoknak az egyház körén belül szabályozott állása, ahoz való viszonya mindenkinek kiszabja a saját munkálkodási területét. Csak meg kell indítani, csak irányt kell mutatni a mi jó kálvinista magyar népünknek, s rövid időn elmaradhatatlan bizonyossággal elő fog tűnni az a hatalmas erő, melyet az a három

millió kálvinista kifejteni képes az egyház és a vallásos élet mezején. Ily nagy erő, „hegyeket mozdíthat helyökből. . .“

Fel tehát a szivekkel!! „Az éjszaka elmúlt a nappal elközelgett!“ Legyen elég már a tétlenségéből és a sok szószaporítás helyett mindenki csak egy parányi homokszemet hordjon református Sionunk épületéhez, s az oly hatalmas növekedést vesz, hogy azon a sötétség fejedelmei nem nyernek diadalmat. „Ugy fénylik a ti világosságotok, hogy mások is látván a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.“

Találjon utat mindenki szívéhez e vezérszó: „Utánam!“

Tóth Gyula.

Hálaadás.

Istenem! Teremtőm,
Mennyei szent Atyám!
Erőtlen ajkamról
Hozzád száll fel imám.
Szívemet áhitat
Sugára vonja be,
Feléd repül lelkem
Vágyó tekintete. . .

Ha látom a nyárnak
Gazdag aratását, —
Ha nézem a remény
Valóra válását, —

Ha hallszik a hála,
Ha zeng örömeinek, — :
Csodálom jóságod
Menny s föld Istenének. . .

Mikor nem kárognak
Éhes hollófiak, —
Mikor az éhező
Kenyér botjára kap. —
Ha az árvának is
Van egy-egy enyhelye:
Magasztallak téged,
Szeretet Istene!

Mikor mindenkinek
Nagy örömét látom, —
Mikor mindenkiben
Hatalmad csodálom:
Megtelik a szívem
Néma áhitattal,
S szótlán imádságom
Hozzád, hozzád szárnyal. . .

Te minden élőknek
Gondjait felveszed,
Az egész világot
Kebledre öleled. . .
Te vagy mindenkinek
Szerető jó Atyja, —
Te vagy a szívemnek
Első gondolatja. . .

Tóth Gyula.

TÁRCZA.

Egy kép az életből.

— Igaz történet. —

Abban a faluban, ahol én születtem, volt egy nagyon derék, szorgalmas ember, a kit én nagyon szerettem. Gyermekekoromnak sok kedves emléke fűz hozzá. Kora reggeltől késő estig munkálkodott napnapután a feleségével együtt. Kicsiny házuk ott fehéret a falu végén. Tágas, szép udvaruk a rajta levő melléképületekkel, az eperfákkal együtt a szorgalmas munkának eredményét mutatta. Meg is áldotta őket az Isten szép, boldog családdal. Három fiuk és két leányuk volt. Mikor arrafelé vitt útam, s láttam az udvaron játszó gyerekek pozsgás arcát, s a felettük örökös szülők boldog mosolygását, — valami kimondhatatlan öröm szállott alá az én szívembe is. Sokszor betértem hozzájuk, s úgy el-el játszogattam az apróságokkal, mintha csak testvéreim lettek volna.

— Hej! Gyula úrfi, — mondogatta ilyenkor Molnár András uram, (mert így hívták őt kegyelmét,) — ha majd az én fiaim is megnőnek, beadom őket az enyedi kollégiumba, s ha a jó Isten is úgy akarja, pap lesz ebből mind a háromból!

— Majd, ha megnőnek! — válaszoltam, — igen, majd akkor, ha kedvük lesz a tanulásra, odaadjuk őket, a Nagy uram professzorsága alá. Hanem, An-

drás bátyám, addig még sok víz lefoly a Maroson! Aztán meg ki tudja, hogy mire lesz hajlandóságuk? Mert nem kell őket olyan pályára adni, ahová nem éreznek magukban hivatást. Hátha a Jancsi gyerekek megtetszik az ő édes apjának becsületes mestersege, s inkább akar jó földmives lenni, mint rossz pap! Hátha az Imre fiú meg tanító szeretne majd lenni? Ebből a legkisebbikből, a Pistából meg azt nézem ki, hogy esztergályos lesz belőle. Ni, most is milyen ügyesen kifaragta már azt a kis pálczát, melylyel vesszőparipáját biztatgatja. . . Bizony, csak azt mondom én, András bátyám, hogy nem kell a fiúkat mindenáron arra kényszeríteni, hogy úr legyen belőlük. Lám, a Kovács szomszéd fiából is mi lett! Válgig mondta pedig neki is a Tiszteletes úr, hogy fogja be a fiát maga mellé az asztalos mesterségre, mert hiszen már gyermekkorában se nagyon kapkodott a könyv után. Most aztán sirathatja Kovács uram az ő elveszett fiát! Ime, hiába költött reá annyi tenger pénzt, hiába tette magát koldussá, hogy fiát kitaníttassa: mikor nagynehezen urrá nevelte, — hát a fiú rá sem néz öreg szülőjére, sőt még szégyent is hoz rá; mert nem tud megélni az istenadta. Az úrnak sok pénz kell, s most ő ellopta a mások pénzét, az árváknak keserves filléreit az árvapénztárból, és elszökött vele Amerikába. . . Nem azért mondom ezt, mintha talán az András bátyám fiai is így indúlnának, csak figyelmeztetni akarom, hogy nagyon jól gondolja meg, mielőtt fiainak élethivatást választ, hogy valamiképen később oka ne legyen bánkódni és panaszkodni. . .

Molnár András uram nagy figyelemmel hall-

Képek a keresztyén egyház történetéből.

Irta: *Ifj. Péter Károly.*

Vége.

A tanítványok között kétségkívül Simon Péter volt a leglelkesebb és leghatározottabb. A Simon tüzelke rendkívül gyorsan felfogta és megértette Jézus gondolatait s ő volt rendszeren a többieknek tolmácsa. Simon tette először a szeretett Mesternek ezt a vallomást: „*Te vagy a Krisztus, az élő Istennek fia!*“... s ha bár a Mester — a kinek figyelmét nem kerülték ki meghitt tanítványának gyöngeségei — gyakran megfeddette őt heves természetéért és elhamarkodott ítéleteiért: e szívből jövő vallomás hallatára így szól hozzá! „Boldog vagy Simon, Jónásnak fia! (boldog vagy a hitért, mely lelkedben oly tiszta és erős) mert a *test és vér* ezt nem jelentette ki neked, hanem az én mennyei Atyám!... De én is mondom neked: te *Péter* (=szikla) vagy és én e kősziklán építem fel egyházamat... és neked adom a mennyország kulcsait“... Az Üdvözítő e szavakkal azt akarja mondani: Én, a kit te Isten fiának vallasz, én, az egyház alapítója és feje, téged azon épület első kövének nyilvánítalak, melyet a földön felépítendek. Az emberek között te voltál az első, a ki vallomást tetté a bennem való hitről, te vagy hát a ker. egyház első tagja, s így reád vár az a feladat, hogy mások előtt is megnyisd az anyaszentegyház kapuit. Az anyaszentegyház

kapuit. Az apostoli hivatás fontosságát és a vele járó felelősséget e szavakkal rajzolja Jézus: „Valamit megkötenetek a földön, a mennyben is kötve lesz, s valamit megoldandatok a földön, a mennyben is oldva lesz.“ Ujra meg újra figyelmezteti azonban a tanítványokat, hogy valamint ő nem akar földi fejedelmek módjára uralkodni, úgy nekik sem szabad egyébre gondolniok, mint hogy szolgáljanak másoknak. A mily megfoghatatlan a későbbi kornak az a tévedése, mely Pétert — az Úr szavai alapján — az apostolok fejévé és a Jézus Krisztus helytartójává tette: ép oly megfoghatatlan az a balvélemény, melyet a tanítványok Isten országa felől alkottak. Jézus keresztfeszítéséig egész határozottan remélték, hogy az a mennyország, melyet hirdetett, egy nagy és hatalmas világbirodalom leend; hogy ők a győzedelmes Messiással bevonulnak Dávid városába és az ő trónja körül Izráel 12 székén fognak ülni. S minthogy az Úr erre nézve semmi előkészületet nem tett, Péter egy alkalommal türelmetlenül kérdezte: „Uram, mi mindeneket elhagytunk és követtünk téged; miként leszen azért dolgunk?“ A tanítványok többször intéztek Jézushoz olyan kérdéseket, a melyekből tisztán látszott, hogy földi hatalom és dicsőség után vágyakoznak. Ő pedig a kérdezősködőknek mindig úgy válaszolt, hogy szavait lehetetlen volt félremagyarázni. „Nem jő el ugy Isten országa — mondá a farizéusoknak — hogy ember eszébe vehetné és nem mondják ezt: ime itt, vagy ime amott van, mert Isten országa ti bennetek van.“ Hát nem

gatta szavaimat, de mindig mosolygott egyet az én jóakarató tanácsaimra.

— No, majd meglátjuk, Gyula úrfi, — hiszen megmondom én a fiaimnak, hogy valamiképen szégyent ne hozzanak az én becsületes fejemre.

... Sok idő múltán, mikor már én is felnőttem, s kikerültem az életbe, hazamentem szüleimet meglátogatni. Egy délután arrafelé sétáltam, ahol az a szép kis fehér ház állott. Szerettem volna már látni az én András bátyámat. De mennyire megütköztem, mikor a fehér ház helyén egy alacsony, rozszant kunyhót találtam, ajtajában egy meggörnyedt emberrel, a kiben az én régi gazd'uramat ismertem fel.

— Hogyan? Maga az, András bátyám? Mi történt? Hát a fiúk hol vannak?

Azonnal kezdtem sejteni a szomorú valóságot...

— Hej! Gyula úrfi! Bárcsak megfogadtam volna a tanácsát! De minden máskép történt volna! De hát az én szívembe is befészkelte magát a nagyravágyás ördöge. Mindenáron azt szerettem volna, hogy fiaim urak legyenek. Be is adtam őket a kollégiumba; fizettem éretttük a drága kosztot meg lakást; vettem nekik sok könyvet meg szép úri ruhákat, hogy hát ne nézzen ki olyan parasztosan. Hanem hát nagyon sok pénz kellett. Először elment az a kis pénz, amit Istenben boldogult feleségemmel együtt ketten kuporgattunk össze, (mert hát bizony, meghalt szegény; megölte a nagy bánat,) — azután meg az a pár hold földecske, a miért olyan sokat izzadtam; a lábas jószágokat is mind elvitte az iskola, sőt még adóságot is szedtem fel a nyakamra, a miért a hitelezők

már el is kótyavetyéltek mindenemet, csak ezt a rossz kunyhót hagyták számomra, hogy a zivatar elől legyen hová behuzódni... Es mégis semmiből semmi! A Jancsi gyerek hat évig csak ette a kollégium kenyerét; de azután azt mondták a tanítói, hogy jobb lesz, ha haza hozom, mert nem fog rajta a betű.

Hát megnyugodtam; majd talán Imre megembereli magát! De biz' ő is csak épen hogy belekóstolt. Egy szép reggel csak otthonn termett, s azt mondta, hogy valami stiklit követett el, a miért kicsapták az iskolából. Így hát ő érte is hiába fizetem négy esztendőn keresztül, s hozzá még azért a stikliért sokat is kellett fizetnem; két tehenemet adtam el, hogy becsületben maradjak... Most ő is itthon van. A Pista fiut is felvittem Enyedre, pedig akkor már nagyon el voltam keseredve, s nagy aggodalommal fizettem ki érette a tandíjat. De mégis biztatott az a reménység, hogy hátha már legalább ez az egy nem lesz olyan, mint a többi. Hát a mint hazamentem, ki volt az első, a kit az ajtóban meglátok? A Pista fiu! A semmiházi hamarabb hazaszaladt Enyedről, mint én hazaértem. Ennek sem természetese a tanulás... Most aztán itt vagyok szegényül, összetörve testben és lélekben, s a jó Isten tudja, mire virradok holnap?!

Megilletődve hallgattam az én emberemet, s egy pár pillanatig némán néztem magam elé. De aztán kitöröltem szememből a hivatlan vendéget, s biztatólag szóltam:

— Sohse essék kétségbe, András bátyám! Lám, megtanulta a maga kárán, hogy nem jó az a

világos beszéd-e ez? De a tanítványok nem akarták megérteni. Nekik hatalmas lelki rázkódásra és benső megújulásra volt szükségük, hogy reményeik a földi salaktól megtisztuljanak — s ezen a benső átalakuláson csak a Jézus halála után mentek keresztül.

Az Üdvözítő, Péter vallástétele után, gyakran tett czélzást arra, hogy minő sors vár rá; később nyíltan megmondotta tanítványainak, hogy életét fel kell áldoznia az igazságért. A tanítványok azonban hallani sem akartak erről, mert képtelenségnek tartották, hogy Isten fia ilyen szomorú véget érjen. Azért valami kibeszélhetetlen ijedség és rémület vett erőt rajtuk, midőn Jézust a Gecsemánéban a fegyveres szolgák elfogták és megkötözve magukkal hurczolták. Nehányan, a váratlan eseménytől lesujtva és elszédülve, elkisérték őt a főpap palotájáig; a többiek szétfutottak. Ekkor történt, hogy Péter, hitében és reményeiben csalódva, háromszor megtagadta Mesterét és beteljesült az Úr jóslata: „Mind elhagytok engemet: de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van!” Csak János állott Jézus anyjával a kereszt alatt, s midőn a haldokló őket megpillantotta, így szólt: „Anyám, imhol a te fiad!” és „János, imhol a te anyád!...”

Jézus halála után a megrémült tanítványok odahagyták Jéruzsálemet és visszatértek Galileába, hogy korábbi foglalkozásukat folytassák. Hitők a Krisztusban teljesen megrendült, mert megfoghatatlan volt előttük, hogy miért kellett neki a kereszten, ilyen gyalázatos halállal

mindenáron való úrhatnáság! Igaz, hogy sokat szenvedett, sok fájdalom és veszteség érte, s épen azok vágták ketté reményének szálaít, a kik szívéhez legközelebb állanak... De hiszen meg van még a két erős, munkabíró karja; a mit elvesztett, azt a munka nyomán visszapótolja az Istennek gondviselése. Most már egy tapasztalattal gazdagabb lett, s ezután ne igyekezzék mindenáron a természetnek rendjét megváltoztatni. A fiukat adja oda, a hol betölthetik az ő hivatásukat. A Jancsi gyereket vegye maga mellé; ő majd segít a kaszát forgatni. Imréről jó asztalosmester lesz; Kovács szomszédnak épen szüksége van egy tanuló fiura. A Pista fiu megmenjen a szomszéd városba esztergályosnak. Igaz, hogy a könyv után egy pár hónapig nehezen fog menni a munka, de majd megszeretik s később fogják áldani az ő apjukat, hogy becsületes és tisztességes kenyeret biztosított nekik. Mert Istennek áldása van a szántóvető ember becsületes fáradságán épen úgy, mint az iparosnak munkáján, s Isten előtt nem kedvesebb a tudós, mint az egyszerű szántóvető...

Molnár András uram megfogadta tanácsomat, s azóta hallom, hogy a ház megint fehéredik, az udvar nő, s a fiuk is megbecsülik magukat.

T.

bevégeznie életét, ha valóban az Isten által küldött Messiás volt... De a szeretett Mestert még sem tudták feledni. Megragadó személyisége szüntelen lelkük előtt lebegett; kedves beszéde, fenséges tanítása éjjel és nappal fülökben csengett s nem engedte őket egy perczig is nyugodni. Ebben az izgatott hangulatban tanácsot és vigasztalást népük szent irataiból s főleg az Ézsaiás könyvéből merítették. Mily gyönyörűen rajzolja a próféta az Úr igaz szolgájának szenvedéseit! „Megvetett és emberektől elhagyatott volt, fájdalmak férfia, betegség ismerője! mint e ki elől orcánkat elrejtjük: megvetett volt és nem gondoltunk vele. De a mi betegségeinket hordozá, a mi fájdalmainkat viselé és mi azt hívők, Isen csapása érte. Pedig a mi bűneinkért kapott sebet, a mi álnokságainkért roncsoltatott meg; a feyíték a mi *békességünkért* érte őt és sebei által lón a mi *ggógyulásunk*“... Ez a próféta jóslat, mely szóról-szóra ráillett a szenvedő Jézusra, új világosságot gyujtott lelkükben. Megértették belőle, hogy miért kellett a Messiásnak szenvedni és meghalni? A Messiás halála tehát magasabb czélból, az emberiség üdvéért, s így a mennyei atya akaratából történt! De akkor Ő végképpen nem semmisülhetett meg; az Úr az ő fiát nem hagyhatta a koporsóban! Nem is hagyta, mert Jézus harmadnapon feltámadott a halálból s megjelent előbb Péternek, aztán a többi tanítványnak is. Mindannyian látták őt s hallották biztató szavát: „Ne féljete, nem hagylak titeket árván!”

Egy régi képes elbeszélés szerint Péter egy reggel hajóra szállva, meglátta a távoli parton a megfeszített Jézust, rögtön tengerbe ugrott és feléje indult. De a víz színén nem tudta magát fentartani, sülvedni kezdett és segítségért kiáltott. Azonnal hozzá sietett az Úr, kezét nyujtotta a sülvedőnek és felvonta magához a partra. Ez az elbeszélés világosan mutatja, hogy a feltámadott Jézus megjelenései minő hatással voltak a esüggeteg tanítványokra. A mély szomoruságból és gyötrő kételkedésből kiemelte őket, visszaadta lelkük nyugalma s s bizonyossá tette a felől, hogy újra él s velök marad a világ végezetéig. Most már szilárdan állott a Krisztusban való hitők, s az ő szelleme által ösztönözve érezték magukat arra, hogy e boldogító hitnek az egész népet megnyerjék. Visszatértek hát Jéruzsálembe s miután a pünkösd ünnepén, viharban és tűzben, reájok szállott az Urnak lelke: Péter csodás lelkesedéssel kezdte prédikálni a názáreti Jézust, „a ki megfeszítettet, de a kit Isten felmagasztalván, Urá és Krisztussá tett.“ S midőn hallgatói álmélkodva kérdezik: „Mit cselekedjünk, atyámfiak, férfiak!?” — Péter így válaszol: „Térjete meg és keresztelkedjete meg a Jézus Krisztus nevében a bűnöknek bocsánatára és veszitek a Szentlélek ajándékát“!...

Már az ünnep első napján nagy sokaság követé az apostol tanácsát; voltak ugyan olyanok is, a kik gunyolódtek az apostolok beszéde

fölött, de hiába, mert a megtérők száma folyton növekedett; az első keresztyén gyülekezet megalakult s ezzel a Jézus Krisztus szelleme megkezdette hódító utját az emberek között.

Ifj. Péter Károly.

Isten igéje.

„Leányzó kelj fel!“

(Márk. V. 41. v.)

Képpel.

Nagyon ismeretesek immár előttünk Jézusnak ezen szavai. — Jairusnak, a zsidó gyülekezet egyik fejedelmének leánya súlyos betegségbe esett. Az apa nagy kétségbeesésben mindent megragadott, mindent megpróbált csak hogy tizenkét éves kedves leányát visszaac hassa az életnek. Nem sikerült semmi. — A leányka csak tovább hervadott. Ott égett már láztól piros arcán a leverő jóslat hogy kétségbeesve olvassa a szerencsétlen apa: a te leányod bizonyal meghal! — E szorongatott helyzetében eszébe jut, hogy hazájában egy ember járkal szerte mindenfelé, gyógyít, vigasztal, könnyeket törül; szavára a sánták jární kezdnek, a vakok visszanyerik szemeik világát, a bélpoklosok megtisztulnak és csodálják, imádják azt az isteni erőt, mely velük oly nagy jót cselekedett.

Kétségbeesése elfeledteti vele büszkeségét és az előbb gögös zsinagoga fejedelem leborul az oly sokszor kigunyolt, megvetett názárethi Jézus lábai előtt. Rimánkodva kéri a mestert: „Az én leányom halálán vagy, jer és vedd reá kezeidet, hogy gyógyuljon meg és éljen!“ — Nem törődik többé azzal, hogy vajjon mit szólnak ehhez az emberek, mit szólnak a népnek többi nagyjai, kik vele együtt mindig lenézték a názárethi szegény ácsmester fiát. Leánya életéért mindenre kész. Jézus enged a kérésnek, elindul a főemberrel annak háza felé. Alig mennek azonban egy keveset, már az útra elébe viszik a remegő apának a borzasztó hirt: A te leányod meghalt,

mit fárasztod tovább a Mestert?! — Jézus is meghallja a hirt. A hirmondók szavára semmit sem felel, csak a megijedt apának mondja: „Ne félj csak higj!“

Megérkeznek a házhoz, s látja Jézus „a nagy zenebonát, a sirókat és jajgatókat és bemenvén mondá nekik: Mit zajongtok és sirtok? A leányzó nem halt meg, hanem aluszik.“ Aztán nem törődve a hitetlenek gunyjával, kiküld mindenkit a házból, csak maga marad a leánynak szülőivel, s három kedves tanítványával „és megfogván a leánynak kezét mondá: „Leányzó kelj fel!“ Es a leány fölkel, járt, mint az előtt, a szülők félelme, bánata egyszerre örömmé változott.

Eddig tart a bájos evangéliumi elbeszélés, melyben a hitnek mindenekre elégséges ereje, s itt éppen a halálon vett diadala ragadja meg első sorban is a mi lelkünket. Ott a hol az emberi tudás kimerült, erőtlenné bizonyult, megjelent egyszerre az isteni erő és csodát művelt. A szülőknek visszaadta elvesztett gyermekét, azt, a ki már meghalt, a kit már siratni kezdettek vala

Es ez a történet azóta hányszor ismétlődött, hány reményét vesztett szív éledt föl a hit, az isteni mindenható erőbe helyezett bizalom által! Csak a felületesen gondolkozó lélek nem látja meg, hogy napról-napra hány meg hány elvesztett gyermeket ad vissza szülőinek az a fölöttünk lebegő áldó hatalom, Isten-

nek az a nagy szeretete, mely egykor a Jairus meghalt leányát is életre kelté. Hányszor kell halanunk, hogy itt ez, meg ez a gyermek, amott meg a másik átka szülőinek, engedetlen, bűnben fetregő, szégyene övéinek. És a szülői szívnek ez ugy fáj, oly nagyon sujtja azt. — „Ne félj, csak higj!“ — mondja Jézus az őbenne bizó apának, az Istennek van hatalma a halál fölött, borulj le előtte, kérjed őt, könyörögj hozzá, s meghalt gyermekedet életre kelti ő. Csak hited egy perczre is megne rendüljön soha, ne hallgass a hitetlenek szavára, a kik gyermeked halálát jelentik neked. Egyik sem

jóakaród, mindenik csak a te könnyedet óhajtja látni, de őszinte részvét nincs szivükben. Istennek hatalma megtart, visszaadja elveszettnek hitt gyermekedet.

De ne beszéljünk képből. Hátha csakugyan meghalt testben is a te gyermeked, elvesztetted azt, a ki szemednek fénye, büszkesége, minden boldogsága volt, szabad e akkor is elcsüggedned? — Nem, egy perczre sem. Igaz, hogy Jézus már nem jár e földön testben közöttünk, nem megy el gyermeked koporsójához mindenható szavával életre kelteni, de azt hitedből kell tudnod, hogy ő e földön végzett áldásos munkáját mennyei hajlékában, Atyjának jobbjáról is gyakorolja, s a kit te a földön nem tudtál megtartani arra a földi életre, melynek határa annyira véges, oly rövidre szabott, megtartja ő az örök életre.

Csirmay Zoltán.

Este.

Csöndes öste, nyájas alkony,
Gyere már, gyere már! ...
— Az én lelkem, mint a fecske,
Pihenőre minden este
Haza jár, haza jár.

Nem tudom mért? — de az estét
Én nagyon szeretem.
Valami mély boldogság van
Rejtőzve e félhomályban,
Az reng a szivemen!

S ha már így van boldogsággal
A szivem beszőve:
Hogyne vágnék haza szállni?
Édes anyám' hogy hagynám ki
Belőle, — belőle?!

Vagy talán e boldogság is
Ugy száll rám, általok?
Hogy ilyenkor minden este
— Gondolatba', képzeletbe' —
Közöttük mulatok? ...

Nem tudom én, de az estét
Csak nagyon szeretem.
A mult visszaálmodása,
S édes anyám képe-mássa,
Reng ekkor szivemen!

Szabolcska Mihály.

Hazai krónika.

Királyunk hetvenkettedik születés-napja. A mult hétfőn, aug. 18. napján töltötte be jó öreg királyunk áldásos életének 72. évét. Az egész magyar nemzet ünnepe volt ez a nap, Minden magyar szivből hálaima szállt a királyok királyának trónjához, ki megtartotta nekünk dicső

uralkodónkat, megtartotta hazánknak az ő fel-séges személyével összeforrott békességét. A 72 évből több, mint egy félszázadot szentelt hazánknak boldogítására, s most öreg korában is szakadatlanul munkálkodik, részt vesz két ország kormányzásának nehéz munkájában. A városi házak ablakait a születésnap előestéjén szépen kivilágítják a királyukat szerető magyar emberek, mintegy jelképeül annak, hogy szivükben is világít a király iránt való szeretet, tiszteletnek fénye. Világoljon is mindig! A mindenható Isten pedig adjon királyunk esztendeihez esztendőket, tartsa meg hazánk, magyar nemzetünk boldogítására drága életét még igen soká!

Istvánkirálynappja. E napnak megünneplése kezd mind szélesebb körben elterjedni hazánkban. Előestéjén a városi házak ablakait kivilágítják, a pópista templomokban pedig az ünnep napján fényes miséket tartanak. Mind igen szép dolog, a legelső koronás magyar király emlékének tiszteletben tartása kötelességünk is. Csak az nem fér a mi kalvinista fejünkbe, hogy miért hangoztatják oly nagyon az István király neve előtt a „Szent“ szót? S vajjon egy, még szentté nem avatott jó magyar király nevének emlékűnnepén megtartanak-e pópista testvéreink azokat a szép miséket? Még eddig ilyent nem cselekedtek, hanem úgy látszik, a hazafias-ság leple alatt beakarják csempészni egyik szentjük emlékének országos megünneplését. Mi kálvinisták, mikor az ünnepre vonatkozólag törvényes intézkedések tétettek, nem fogadtuk el annak megtartását és nem tartjuk ma sem? Mi tiszteletben tartjuk minden jó magyar király emlékét, s ha kell templomainkban is megemlékezünk róluk, de ne csináljanak belőlük szenteket, mert a mi hitünk szerint csak az Isten szent. Így értsük a dolgot, s azután ünnepeljünk!

Egyházi élet.

A magyarországi ref. tanítók országos egye-sülete f. hó 14-én Kolozsvárt tartotta évi köz-gyűlését. E gyűlés bizonyoságot tett arról, hogy a mi kálvinista tanítóink komoly munkával igye-keznek azon, hogy a ref. egyháznak, mint édes anyának védőszárnyai alatt az iskolaügyet, a a népoktatást minden oldalról, minél helyesebb alapokra fektessék. A gyűlést a *Herepei-Ger-gely* kolozsvári lelkész imája után *Sinka Lajos* brassói tanító, elnök nyitotta meg. Nagyon szép és tanulságos felolvasásokat tartottak: *Urai Gyula* derecskei tanító a ref. egyház és iskolák egymáshoz való viszonyáról; *Farkas Imre* mező-túri tanító az iskolaszervezetről és szaktanfel-ügyeletről; *Szalóky Péter* az énekeskönyv javi-tásáról. — A gyűlésnek legérdekesebb pontja a zsinat elé terjesztendő memorandum tárgyalása volt, melyben a tanítók több jogos és méltányos

kivánalmukat terjesztik a zsinat elé, így többek közt az egyházkormányzatban való szélesebbkörű részvételüket s fizetésüknek javítását. Bizony, meg is érdemlik a nemzetnek ezen derék napszamosai, hogy a mennyire csak az egyház erejéhez képest teheti, mindenütt felkarolja és segítse őket, támogassa nemes törekvéseiket. Ők egész életüket egy szent célnak érdekében használják fel: hogy a hazának és az egyháznak derék, buzgó tagokat neveljenek. A néptanító neve mindenki előtt tisztelt és becsült. Mi, reformátusok, nagyon sokat köszönhetünk a mi buzgó tanítóinknak s az egyház, mint édes anya, mindenkor gyermekének kell, hogy tekintse iskoláit és azoknak munkásait. — A gyűlés után társas ebéd volt a központi vendéglőben, a hol igazi magyar érzés és kedv derítette fel a tanácskozásokban megkomolyodott tanítókat.

Bécsben, úgy látszik, hogy azok a jó pápisták, mindenáron el akarnak minket, jámbor eretnekeket törölni a föld színéről, vagy legalább is az egyedül üdvözítő egyház kebelébe csalogatni, már akár édes mézzel, akár gyilkos méreggel. Mert az eszközökben épen nem válogatósak. A multkoriban is épen egyik pápista ujságban szegény Istenben boldogult Luther Mártonunkat vették elő s őt mindenféle bűnökkel és hazugságokkal vádolva, azt akarták kimutatni, hogy ő nem igazán érezte azt, a mit hirdetett, tehát az nem is igaz, épen azért térjetelek át, — monják — óh sötétségben botorkáló eretnekek az egyedül üdvözítő pápás egyházba s legyetek a XIII. Leo báránykái! De bizony nem megyünk! Mert akárhogy beszélnek is ők, mi mégis csak jobban tudjuk, hogy ki volt Luther Márton? Sőt tudják ezt az ausztriaiak is, mert nagyon sokan térnek át hozzánk napról-napra. Ugy látszik, hogy mégsem romlott meg amaz evangéliumi kovász!

Több helyről panaszkodnak a lelkipásztorok, hogy hiveik épen az aratási urvacsoraosztás alkalmával nem igyekeznek oly nagy számban élni az urvacsorával, mint azt az ünnepnek szinte kettős jellege megkivánná; mert ez ünnepen nemcsak a lelki javakért, hanem a mindennapi kenyérért is hálákat adunk. A mi egyházunk tagjai nagyobbára földmivelő nép s mindennap alkalma van tapasztalni Istennek jóságát és szeretetét, de egyszersmind hatalmát és bölcsességét is a természetnek felséges templomában, különösen most, midőn áldó kezei oly gazdagon felékesítették határainkat. Ha a szükség idején nem késünk, hozzá segedelemért könyörögni, miért késlekednek most a mi lábaink, hogy Isten házában küszöbét átlépjük s hálával megteljesedett szívünket oda vigyük a magaságos Istennek lábai elé áldozatul? Jó volna talán, ha egyszer már megértenénk az apostolnak szavait: „minden jó adomány és tökéletes ajándék onnan felülről száll alá, a világosság-nak Atyjától!“

Lelkészi jubileum. Révay Pált, a sepsiszentgyörgyi ev. ref. egyház lelkipásztorát, szép kitüntetés érte. Nem „ordo“-t kapott valami

világi hatalmasságtól, hanem kitüntetést a jó Istentől. Kitüntette a Kegyelem atyja először is azzal, hogy adott neki oly hosszú életet, mely közel jár a zsoltáriró szerinti emberi-élet határához. Azután azzal, hogy ezt a szép, hosszú életet ifjúsága óta a leggyönyörűsebb munkára, az Isten igéje kihirdetésére, az Isten országa építésére engedte szentelnie. Végre, kegyelmet kegyelemre halmozva azzal, hogy megáldotta munkáját abban, hogy a ki egész életében szeretetet vetett, ime, szeretetet arat dus kévékben.

Ez a szeretet készített neki ünnepet e hó 18-án, megemlékezve az ő 30 éves ref. papi szolgálatairól. A szerény pap csak szívben, imádságban ünnepelt, a külső dísz és fényt az őt szerető nagyközönség és szolgatársai adták. Az ünnepély középpontja a hálaadó istentisztelet volt, melyen imát Kiss Albert s. lelkész, ünnepi beszédet Vén Mihály esperes, hálaadó záró-imát az ünnepelt maga mondott. Aztán egyházközsége nevében, a főgondnok ifj. Gödri Ferencz, pap-társai nevében Szabó Jenő, a más felekezetek részéről Kelemen Lajos üdvözölte. Női hivei pedig egy gyönyörű palástot, egy arany-bibliát és imakönyvet adtak neki ajándékba. — Hát ime, ilyen volt az ő szép kitüntetése, ünneplése. Osztozott benne a város és vidék minden rangu-rendű népe valláskülömbőség nélkül s a szeretetlenség e korában ez volt a „Pali bácsi“ legszebb jutalma. Az Isten éltesse a derék lelkipásztort még sokáig!

Vegyes hírek.

Clevelandi Kossuth-szobor. A magyar fővárosban még nincs szobra a nagy Kossuthnak s Amerikában, Cleveland városában pár hét múlva hirdetni fogja a világhírű magyar emlékét. E város lakói még ma is rajongnak Kossuthért, ki ott a magyar szabadságharczról beszélt. Hanem azért békével ez sem történhetett. Az ottani Magyarországból való tótok s szlávok, tiltakoztak, hogy a nagy „elnyomó“-nak (!) ott szobrot emeljenek. Persze, kikacagták s elkergették őket a városházáról s az ünnepélyen a polgármester maga is részt vesz. Milyen gyűlölet is lakik a mi hazai ellenségeinkben!

Székely-kongresszus. A székely-magyarság hanyatlása az utóbbi években rohamosan halad. A magyar közélet kiváló emberei ennek meggátlására országos mozgalmat indítottak. Jeles férfiakat biztak meg a baj okának tanulmányozásával s ezek most e hó 27—30. napjain Tusnád fürdőn fognak beszámolni tanulmányaikkal s tesznek javaslatokat a bajok orvoslására. A református egyházi ügyeket lapunk szerkesztője Nagy Károly theol. tanár fogja ismertetni. Visszatérünk rá. — A kongresszusra több mint 400 résztvevő jelentkezett a legkiválóbb közéleti férfiak sorából, kik három csoportban járják be a székelyföldet: Marosszéket, Udvarhelyszéket és Háromszéket. Legyen siker fáradozásaikon!

Római koporsó Tordán. Tordán egy kút ásása közben egy kőkoporsóra akadtak, melyen római felírás van. Fájdalom, meg van rongálva, mert mint látszik, korábban kirabolatott.

Tüzoltó kongresszus Kassán. A magyarországi tüzoltók, kiknek fővédnöke József főherczeg, a napokban Kassán tartották évi közgyűlésüket. Egyébként szép rendben folyt a dolog, de a brassói tüzoltók kabátjáról, némelyek letépték a német feliratokat. Végre erre nézve is kibékültek.

Két szobor-leleplezés. Erdélyben gyors egymás utánban két szobrot lepleznek le. Zilahon szept. 18-án a br. Wesselényi Miklósét a 40-es évek nagy férfiaét és Kolozsvárt októberben Mátyás-királyét, az „igazságos“-ét. Rengeteg pénzen építették őket; vajha dusan kamatozna azáltal, hogy az utódok nagy tettekre lelkesül-
nének látásukon.

Kálvineum. Nemrégiben vetette föl valaki, hogy a nagy reformátornak, a mi Kálvin Jánosunknak is csináljunk szobrot Budapesten. Mások — igen okosan — egy Kálvin nevről nevezendő szép intézetet ajánlottak egyházi célokra. Ez győzött s most megindult rá a gyűjtés. Hadd hirdesse élő alkotás Kálvinunk nagyságát s a mi kitünk buzgóságát!

Állat az emberben. Kis-Kun-Félegyházáról állatias gonosztett hírét jelentik. Ugyanis a város közelében levő izsáki-ut menti tanyán Szabó parasztgazda tizennégy esztendő Rozi nevű leányát néhány ismeretlen ember megtámadta és rémes kegyetlenséggel meggyilkolta, miután állatias szenvedélyének martalékául ejtette a szerencsétlen gyermeket. A hazatérő szülők vértől ázva, holtan találták meg a kút mellett a szegény leánykát. Bent a szobában halálra rémülten mondotta el a kisebbik Szabó leány a borzasztó esetet. Az állatias embereket a csendőrség erélyesen nyomozza.

Grf. Apponyi a Kossuth-ünnepen. Most már bizonyos, hogy a Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulója alkalmából a fővárosban tartandó ünnepélyen a magyar képviselőház hivatalosan is részt vesz, az elnök Apponyi vezetése alatt és megkoszoruzza a nagy halott sirját. Így is illik. Ki a magyar szabadságért és alkotmányért annyit küzdött, szenvedett — megérdemli ezt.

Tisza Kálmán emlékére fia gróf. Tisza István a geszti ref. egyháznak egy kisdudovodát építtetett és fentartására 30.000 koronát adott. Szép cselekedet!

A rákospalotai csőszök. Ugyancsak nagy urak a rákospalotai csőszök. A ki tréfál velük, annak golyóval felelnek. Csak tegnapelőtt hoztak be az ügyészségre egy rákospalotai csőszöt, a ki a mezőn vele incselkedő legények közé durrantott fegyverével s egyet közülök súlyosan megsebesített. Ma megint puskagolyóval válaszolt a község egy másik csőszre, a ki kétszer rálőtt a jókedvű Benedek Pál csizmadia legényre. Mindkét lövés a lábát érte Benedeknek s oly

súlyos sérülést ütött rajta, hogy amputálni kell. Benedeket a Károlyi-kórházba vitték; a harcias csősz pedig letartóztatták.

Az idei nagy hadgyakorlatok. A nagy hadgyakorlatok, melyen a király és a német trónörökös is jelen lesz, az idén a Nyitramegyében tartatnak meg. A király, a német trónörökös, Ferencz Ferdinánd, Frigyes és Reiner főherczegek Sasváron, az ottani királyi kastélyban fognak a hadgyakorlatok ideje alatt megszállni, hol már nagyban folynak az előkészületek.

Kossuth-ünnep. Az egész ország társadalmát a legmelegebben foglalkoztatja Kossuth Lajos századik születésnapjának méltó megünneplése. Az ünnepélyekre való készülődésekről újabban a következő jelentések érkeztek: *Debreczenben* bizottsági ülés volt, hogy a népünnepély részleteit megállapítsa. Az ülésen Komlossy Arthur elnökölt. *Kis-Kun-Félegyházán* a Félegyházi Ifjak Asztaltársasága rendezi az ünnepélyt. *Komáromban* a városi tanács Domány János polgármesterrel az élén megtette a szükséges lépéseket az iránt, hogy méltó módon áldozzon az ország egykori kormányzója emlékének. A *Szegedi* ünnepséget Polczner Jenő országgyűlési képviselő és dr. Papp Róbert ügyvéd rendezik. *Balassa-Gyarmat* a vármegyeház nagytermében tartja meg az ünnepélyt. A diszszónok dr. Kossaczky Arnold lesz. *Szabadkán* Mákics Simon képviselő buzgolkodik azon, hogy az ünnepély fényes legyen.

Szász siránkozás. Nagyszebenben a város közgyűlésén kihirdették a belügyminiszternek azt a rendeletét, mely szerint a város hivatalos neve — Nagyszeben. Nosza lőn erre nagy siránkozás a hazafias (?) szászok tömött sorai-
ban. Elsiratták a Hermanstadt-ot az ő módjuk szerint, kenetteljes szavakkal még azt is mondta egyik szónokuk, hogy a belügyminiszternek ez a rendelete a szászok honszeretetének egy darabját a sirba viszi. A közgyűlés pedig elhatározta, hogy a belügyminiszter rendeletét mély sajnálkozással veszi tudomásul. Furcsa nép!

József Ágost főherczeg állandó budapesti lakos. Tudvalevőleg József Ágost főherczeg a király a budapesti honvédhuszárezredhez helyezte át őrnagyi ranggal. A főherczeg decz. hó 1-től elkezdve fog állandóan a fővárosban tartózkodni. A budai királyi palotában már serényen dolgoznak, hogy jó karba helyezték József Ágost főherczeg és családja lakosztályait. — A herczeg a budai királyi palota új, krisztinavárosi szárnyában fog lakni. Az összes termeket selyem, bársony és arany kárpittal vonják be. A butorokat már megrendelték s ebből a nevesebb vidéki magyar iparosok is részesednek. — Most építik a főherczeg udvartartása részére, 30 lóra berendezett istállót is.